

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 20/10/2025 11:39
Sayı: E-120.07.03-1720425

Sayı : E-85112434-610-7412204
Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : a) 14.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1628918 sayılı yazınız.
b) 07.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1657840 sayılı yazınız.
c) 09.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1660398 sayılı yazınız.
ç) 15.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1664867 sayılı yazınız.

7/27904 GK 161
7/29917 GK 4
7/29919 GK 4
7/30142 GK 6
7/30143 GK 6
7/30144 GK 6
7/30266 GK 9
7/30267 GK 9
7/30269 GK 9

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (16 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: FF9C28E4-0CAE-46C0-BA5C-4F8D96D79C83 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>
Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131
<http://www.ktb.gov.tr> <http://sgb.ktb.gov.tr>
KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr
Bilgi için:Hasgöl ÇAKAN
İşletme İşçisi
Telefon No:(312) 470 50 05

**KARS MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. İNAN AKGÜN ALP'İN 7/30267 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımızca Ani Örenyeri'nde taşınmaz kültür varlıklarına yönelik olarak gerçekleştirilen koruma çalışmalarında kültürel mirasın sürdürülebilir korunması, toplumsal kültürel kimliğimizin geliştirilmesi, yaşatılarak gelecek kuşaklara aktarılması amaçlanmaktadır. Dünya Anıtlar Fonu'nun iş birliği ile devam eden ve üç etap halinde planlanan tarihi, mimari ve kültürel değeri olan Ani Katedrali'ndeki restorasyon çalışmaları; eserin özgün malzemesi ve yapım tekniğinden faydalanılarak, mümkün olduğu kadar az ve geri döndürülebilir müdahaleler ile korunarak onarılması, statik gereklilikler doğrultusunda sağlamlaştırılması ve yapı bütünlüğünü oluşturmak amaçlı yapılan tamamlama çalışmalarını kapsamaktadır. Ani Katedrali restorasyon çalışmalarının 2. Etapı devam etmektedir.

Ani Örenyeri'nde bulunan Prikitch Kilisesi'nin Etap-1 ve Etap-2 uygulama işleri kapsamında kazı, temizlik, kilisenin yıkılarak etrafına dağılmış parçalarının envanterlenmesi, malzeme analizlerinin yapılması, yapısal izleme çalışması, acil geçici müdahaleler ile desteklerin yapılması, konservasyon ile ikonaların analizi ve araştırılması çalışmaları yapılmış olup Etap-3 restorasyon çalışmaları devam etmektedir.

Anadolu'nun bilinen ilk Türk camisi olan Ebul Manučeher Camii'nin 2008-2010 yılları arasında koruma çalışmalarında sağlamlaştırma, drenaj, çatıların fonksiyonel hale getirilmesi, koruyucu örtü vb. işlemleri gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA) arasında imzalanan Protokol kapsamında "Kars Ani Ebu'l Manučeher Camii'nin Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon, Elektrik, İnşaat Mühendisliği ve Çevre Düzenleme Projeleri İşİ" tamamlanmış olup restorasyon uygulamalarının yapılması planlanmaktadır.

Ani Harabeleri'nde bulunan Selçuklu Çarşısı, Batı Aşot Surları ve Selçuklu Kümbetleri olarak adlandırılan alanlarda koruma çalışmaları kapsamında; 2025 yılı sezonunda hem 2024 yılında ortaya çıkarılan mekânlar hem de 2025 yılı kazıları ile gün yüzüne çıkarılacak olan taşınmazların hidrolik kireç esaslı harç ile konserve edilmesi planlanmaktadır. Selçuklu Mahallesi olarak adlandırılan alanda ise 2023 yılında başlayan konservasyon çalışmalarına devam edilecektir.

İlk kez 2021 yılı sezonunda gün yüzüne çıkarılan Selçuklu Kümbeti ile etrafındaki Selçuklu Mezarlığı alanının korunması için konservasyon projesi hazırlanarak uygulama aşamasına geçilecektir. Ayrıca ziyaretçi yönetimi kapsamında

gelen ziyaretçilerin Ani'de daha konforlu bir gezi yapmalarını sağlamak ve yönlendirmek maksadıyla 2024 yılında 1. Etapı tamamlanan sur içi yürüyüş yollarının yapımına devam edilerek, yaklaşık 4,5 km'den oluşan tüm güzergâhın tamamlanması planlanmaktadır.

Geleceğe Miras Projesi kapsamındaki Ani Örenyeri'nde yürütülen kazı, belgeleme ve basit onarım çalışmalarının desteklenmesini teminen ilgili kazı başkanlığına söz konusu kazı alanı için yeterli ödenek tahsis edilmiş olup çalışmaların sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla söz konusu projeye ilişkin ödenek planlama ve aktarım süreçleri Bakanlığımızca titizlikle sürdürülmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler kuruluşları (UNDP, UNESCO, UNWTO ve UNICEF) arasında 13 Kasım 2008 tarihinde imzalanarak başlatılan "Doğu Anadolu'da Kültür Turizmi İçin İttifaklar" BM Ortak Programının desteği ile Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünde oluşturulan planlama ekibi tarafından Orta Çağ'ın şehircilik, mimarlık ve sanat açısından gelişiminin, tüm zenginliğinin ve çeşitliliğinin bir arada görüldüğü, çok kültürlü bir İpek Yolu yerleşimi olan Ani Kültürel Peyzajı'nın kültürel önem ve değerlerinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına, aynı zamanda kullanıcı ve ziyaretçilerin alanın önem ve değerlerini en iyi şekilde benimsemelerine aracı olmak amacıyla hazırlanan "Ani Kültürel Peyzajı Yönetim Planı", Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu tarafından Mart 2015'de onaylanmıştır. Ani Örenyeri'nde gerçekleştirilen çalışmalar bahse konu yönetim planı çerçevesinde yürütülmektedir.

Bununla birlikte, Ani Arkeolojik Alanı, 2016 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kaydedilmiştir. Dolayısıyla, ülkemizin de taraf olduğu 1972 tarihli UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunmasına Dair Sözleşme kapsamındaki yükümlüklerimiz doğrultusunda varlığın istisnai evrensel değeri ile özgünlük ve bütünlüğünün korunması adına gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımız (Tanıtma Genel Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Genel Müdürlüğü)'ca;

Tanıtma Genel Müdürlüğü ile Türkiye Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) iş birliğinde, 81 ilimizin mevcut ve potansiyel turizm ürünlerinin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde tanıtımına yönelik kapsamlı çalışmalar yürütülmektedir.

2024 yılında 200 milyondan fazla tekil ziyaretçiye ulaşan ve 10 dilde yayın yapan GoTürkiye internet platformunda Ani Harabeleri ile ilgili üç ayrı başlıkta içerikler yayımlanmaktadır. Ayrıca sekiz dilde yayın yapan Kars'ın tanıtımına odaklanan kars.goturkiye.com adresinde Ani Harabeleri'ne ilişkin dört ayrı başlıkta detaylı tanıtım içeriklerine yer verilmektedir.

Tanıtım faaliyetleri sosyal medya kanalları üzerinden de devam etmektedir. İllerimizin tanıtımı için İngilizce yayın yapan Go ve Türkçe yayın yapan Gezsen sosyal medya hesaplarında Ani Harabeleri'ne yönelik düzenli paylaşımlar yapılarak hem yerli hem de yabancı hedef kitlelere erişim sağlanmaktadır.

Basın mensubu, sosyal medya fenomeni ve tur operatörü temsilcisi vb. katılımıyla organize edilen ağırlama programlarında Ani Harabeleri de tanıtılmaktadır.